

Ziekteverzuim in de bouw

2023

eib

Economisch Instituut
voor de Bouw

Het auteursrecht voor de inhoud berust geheel bij de Stichting Economisch Instituut voor de Bouw. Overnemen van de inhoud (of delen daarvan) is uitsluitend toegestaan met schriftelijke toestemming van het EIB. Het is geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in artikelen en dergelijke, mits daarbij de bron duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld.

Maart 2025

Ziekteverzuim in de bouw

2023

Noud Latta

Inhoudsopgave

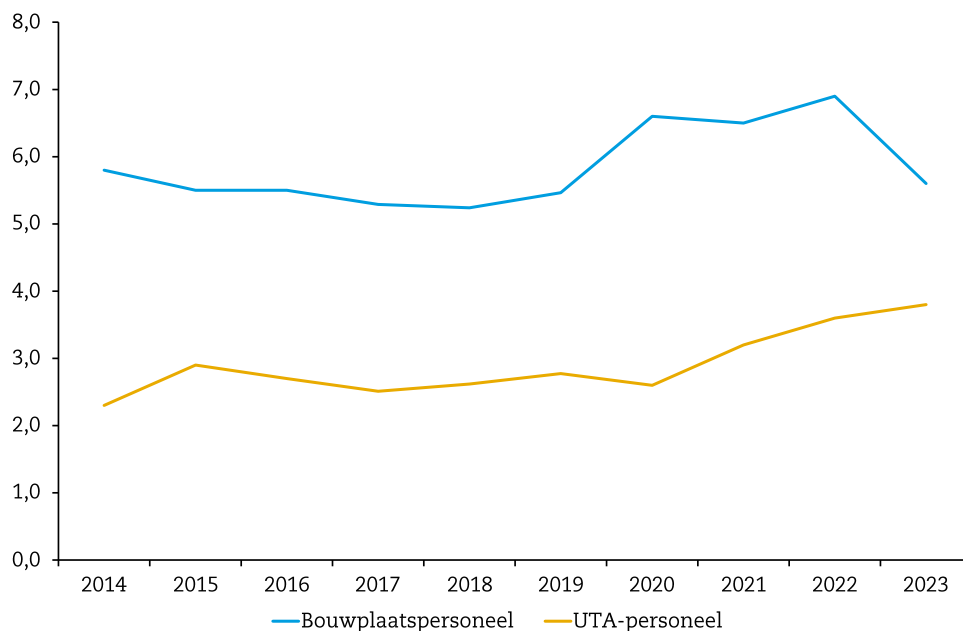
Samenvatting	7
1 Inleiding	11
2 Ontwikkeling ziekteverzuimpercentage	13
2.1 Ontwikkeling verzuimpercentage	13
2.2 Verzuimpercentage naar werknemerskenmerken	13
2.3 Verzuimpercentage naar bedrijfskenmerken	17
2.4 Vergelijking bouw en andere bedrijfssectoren	21
3 Meldingsfrequentie	23
3.1 Ontwikkeling meldingsfrequentie	23
3.2 Meldingsfrequentie naar werknemerskenmerken	23
3.3 Meldingsfrequentie naar bedrijfskenmerken	23
4 Verzuimduur en aantal ziektegevallen	27
4.1 Ontwikkeling verzuimduur en aantal ziektegevallen	27
4.2 Verzuimduur naar kenmerken werknemers	27
5 Verzuim langer dan één jaar	30
5.1 Ontwikkeling verzuim langer dan één jaar	30
5.2 Langdurig verzuim naar werknemerskenmerken	31
5.3 Langdurig verzuim naar bedrijfskenmerken	31
Bijlage	34

Samenvatting

Ziekteverzuim daalde in 2023

Het ziekteverzuimpercentage¹ in de bouw was in 2023 5,0%. Dit is beduidend lager dan in het voorgaande jaar, toen het verzuimpercentage nog 5,6%² bedroeg. Als ook het tweede jaar van ziekte wordt meegerekend, ging ongeveer 5,8% van de verzekerde manjaren verloren aan verzuim. Dit was in 2022 nog 6,4%. Opvallend is dat de daling uitsluitend heeft plaatsgevonden bij het bouwplaatspersoneel. Bij het UTA-personeel steeg het verzuimpercentage daarentegen van 3,6% naar 3,8%.

Figuur 1.1 **Ontwikkeling van het ziekteverzuimpercentage exclusief het tweede jaar van ziekte, 2014-2023**

Bron: EIB

Oudere werknemers nog steeds vaker ziek

Het verzuim hangt nauw samen met leeftijd. Dit komt doordat oudere werknemers vaker last hebben van chronische gezondheidsklachten dan jongere werknemers. Het verzuim inclusief het tweede jaar van ziekte onder 55-plussers was in 2023 ongeveer driemaal hoger dan het verzuim onder jongere werknemers (tussen de 20 en 29 jaar). Verder valt op dat het verzuim onder zowel jongere als oudere werknemers is gedaald ten opzichte van 2022. Het verzuim in de middengroep (30-34 jaar en 35-44 jaar) is echter licht gestegen ten opzichte van het verzuim in 2022.

¹ Het percentage van het aantal verzekerde manjaren dat in het eerste jaar van ziekmelding verloren is gegaan als gevolg van ziekte.

² Dit betreft het verzuim in het eerste jaar van het verzuim. Aangezien de werkgever de zieke werknemer gedurende maximaal twee jaar moet doorbetalen, wordt het verzuimpercentage ook in het tweede jaar bepaald.

Sterkste daling verzuimpercentages bij straatmakers en machinisten

In 2023 daalde het verzuimpercentage met uitzondering van timmerlieden en metselaars, bij alle bouwplaatsberoepen ten opzichte van 2022. Vooral het verzuim onder straatmakers en machinisten daalde substantieel ten opzichte van het voorgaande jaar. Bij het UTA-personeel is het verzuim daarentegen licht toegenomen. Het gestegen verzuim deed zich met name voor bij het kaderpersoneel. Desondanks blijft het verzuim bij bouwplaatsberoepen zoals gewoonlijk hoger dan bij het UTA-personeel.

Tabel 1.1 Ziekteverzuimpercentage inclusief het tweede jaar van ziekte naar leeftijdsklasse en geselecteerde beroepen, 2020-2023

	2020	2021	2022	2023
Leeftijd				
<20	3,4	2,0	2,0	1,7
20 – 24	3,2	2,8	3,5	3,1
25 – 29	3,8	3,5	3,5	3,6
30 – 34	3,1	3,9	4,5	4,6
35 – 44	4,5	4,4	5,5	4,8
45 – 54	5,7	6,5	6,6	5,7
≥55	10,0	10,6	10,7	9,7
Totaal	5,8	6,0	6,4	5,8
Minder geschoolden	8,3	8,3	9,8	8,0
IJzervlechters	9,7	9,9	6,9	5,3
Straatmakers	10,1	10,3	11,0	7,1
Machinisten	6,7	7,3	10,1	6,5

Bron: EIB

Het verzuim ligt het hoogst bij kleine bouwbedrijven

Het verzuimpercentage hangt doorgaans samen met de grootte van het bedrijf. Kleine bouwbedrijven kennen gemiddeld een hoger verzuimpercentage dan grote bouwbedrijven. Zo bedroeg het gemiddeld verzuimpercentage bij bedrijven tot 10 manjaren 9,1% in 2023, terwijl het verzuim bij bouwbedrijven met meer dan 100 manjaren gemiddeld op 3,3% uitkwam. De grote verzuimverschillen zijn deels te verklaren door het hoge aandeel van UTA-personeel binnen het personeelsbestand van grotere bedrijven.

Meldingsfrequentie daalde in 2023 vanaf historisch hoog niveau in 2022

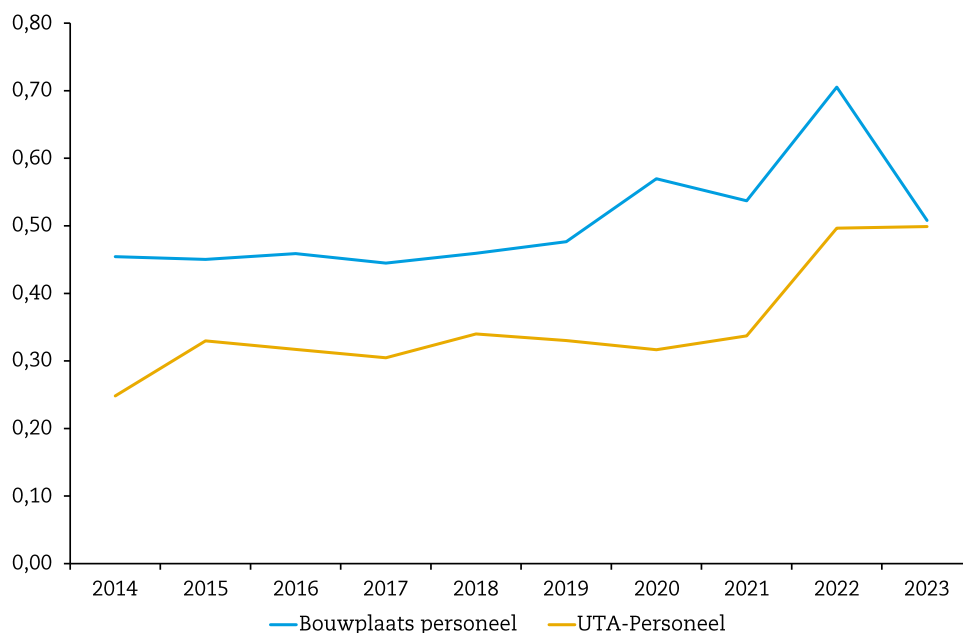
De meldingsfrequentie omvat het aantal ziektegevallen per verzekerd manjaar. In 2022 bereikte de meldingsfrequentie het hoogste niveau sinds 2009, waarna de meldingsfrequentie in 2023 weer flink daalde. De meldingsfrequentie bleef in 2023 echter nog wel boven het langjarig gemiddelde. De meldingsfrequentie is met name gedaald bij het bouwplaatspersoneel, terwijl het aantal meldingen vrijwel constant bleef onder het UTA-personeel. Het aantal meldingen per manjaar onder het bouwplaatspersoneel daalde specifiek van 0,705 in 2022 naar 0,508 in 2023.

Onder het bouwplaatspersoneel meldden straatmakers en minder geschoolden zich het vaakst ziek. Onder het UTA-personeel lag alleen de meldingsfrequentie van het kaderpersoneel boven het gemiddelde. Hierbij valt op dat de meldingsfrequentie binnen deze beroepsgroep steeg van 0,559 in 2022 naar 0,621 in 2023. Verder verschilt de meldingsfrequentie afhankelijk van de grootte van het bedrijf. Bedrijven met minder dan 20 manjaren hebben in 2023 gemiddeld een lagere meldingsfrequentie dan bedrijven met meer dan 20 manjaren.

Minder ziektegevallen, ondanks langere verzuimduur

Ondanks dat het aantal ziektegevallen in 2023 sterk daalde ten opzichte van 2022, heeft dit niet geleid tot een kortere verzuimduur. Het gemiddeld aantal patiënten per manjaar daalde van 0,39 in 2022 naar 0,33 in 2023. De verzuimduur steeg daarentegen bij zowel eerstejaarsziektegevallen als patiënten met respectievelijk 2,3 en 2,0 dagen ten opzichte van 2022. De absolute daling van het aantal ziektegevallen compenseerde echter ruim voor de langere verzuimduur, waardoor het verzuimpercentage in 2023 daalde.

Figuur 1.2 Ontwikkeling van de meldingsfrequentie, 2014-2023

Bron: EIB

Verzuimduur hangt sterk samen met leeftijd

De gemiddelde verzuimduur per geval en patiënt neemt evenredig toe met de leeftijd van werknemers. De gemiddelde verzuimduur per geval bij 55-plussers is meer dan tweeënhalf keer zo lang als bij werknemers jonger dan 30 jaar. Daarnaast is de gemiddelde verzuimduur per patiënt onder 55-plussers ruim twee keer zo lang als bij werknemers jonger dan 30 jaar. Verder ligt de verzuimduur net als in voorgaande jaren substantieel hoger bij het bouwplaatspersoneel dan bij het UTA-personeel.

Aandeel ziektegevallen van één jaar of langer daalde licht

Het aandeel ziektegevallen van één jaar of langer, uitgedrukt als percentage van de verzekerde manjaren, is licht gedaald van 1,5% in 2022 naar 1,4% in 2023. Het aandeel daalde sterk onder het bouwplaatspersoneel, terwijl het aandeel steeg binnen het UTA-personeel. De stijging van het aantal langdurig zieken binnen het UTA-personeel deed zich met name voor bij het kaderpersoneel. Er bestaat momenteel geen eenduidig beeld van de achtergrond van deze stijging. Toenemende mentale werkbelasting kan hierbij een rol spelen, echter nader onderzoek is nodig om hierover definitieve conclusies te kunnen trekken.

Voor de oudere werknemers zijn één jaar of langer ziek

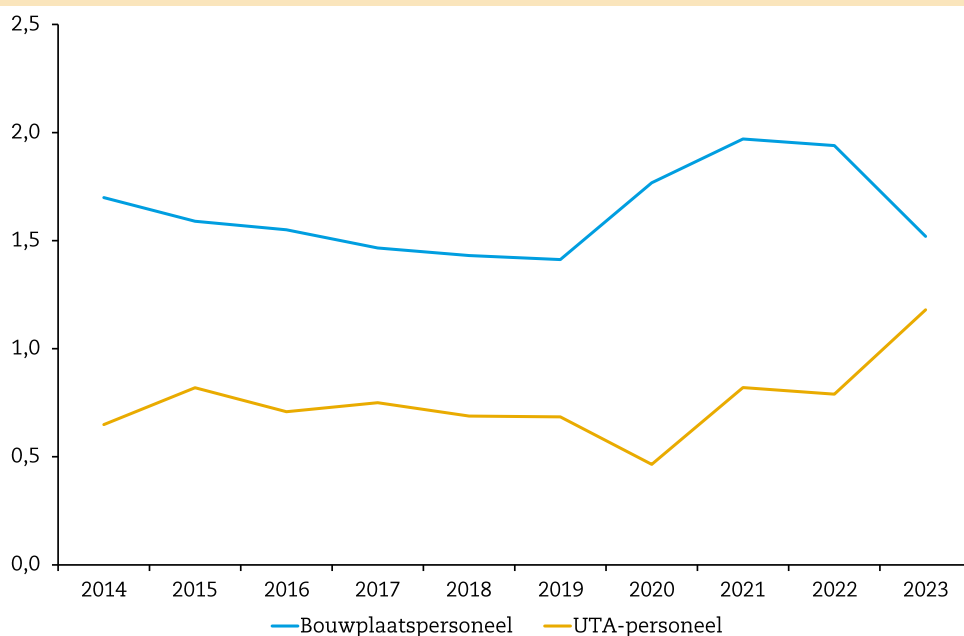
Het aantal ziektegevallen van één jaar of langer hangt sterk samen met de leeftijd van werknemers. Het aandeel langdurig zieken is veruit het grootst onder de 55-plussers. Het aandeel binnen deze groep is echter wel gedaald met 0,3%-punt ten opzichte van 2022. Ook

onder de 35-plussers is het aandeel langdurig zieken gedaald. Het aantal langdurige ziektegevallen onder jongere werknemers is echter wel toegenomen. Vooral in de leeftijdsgroep tussen de 30 en 34 jaar heeft een zichtbare stijging van het aantal langdurig zieken plaatsgevonden.

Kleinere bedrijven hebben meer last van langdurig ziekteverzuim

Het aandeel ziektegevallen van één jaar of langer is het hoogste bij bedrijven die tien werknemers of minder hebben. Daarnaast neemt het aandeel langdurig zieken evenredig af naarmate het aantal manjaren binnen een bedrijf groter is. Het langdurig verzuimpercentage bij de kleinste bedrijven (tot 10 manjaren) was gemiddeld 2,4%, terwijl het langdurig verzuim binnen de grootste bedrijven (vanaf 100 manjaren) slechts 0,6% bedroeg van het totaal aantal manjaren. Verder valt op dat het langdurig ziekteverzuim onder grote bedrijven hoger is onder het UTA-personeel dan onder het bouwplaatspersoneel.

Figuur 1.3 Ontwikkeling van het aandeel ziektegevallen van één jaar of langer (uitgedrukt als percentage van de verzekerde manjaren), 2014-2023

Bron: EIB

1 Inleiding

Het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB) rapporteert jaarlijks over het ziekteverzuim in de bouw. In deze publicatie wordt het ziekteverzuim in de bouw in 2023 behandeld. Deze analyse van het ziekteverzuim is gebaseerd op geregistreeerde ziektegevallen van bedrijven die bij een arbodienst onder één van de vertegenwoordigde cao's³ zijn aangesloten. De werknemers die bij deze bedrijven werkzaam zijn, vertegenwoordigen alle leeftijdsklassen, beroepsgroepen en woonprovincies die onderscheiden worden in het arbeidsbestand van de bouwnijverheid. Daarnaast is gebruik gemaakt van de werkgelegenheidscijfers van werkgevers in 2023. De bedrijven waarop deze gegevens betrekking hebben, vertegenwoordigen alle grootteklassen en typen die onderscheiden worden in het bedrijvenbestand van de bouw.

Verzuim naar werknemers- en bedrijfskenmerken

Voor de beschrijving van het ziekteverzuim naar werknemerskenmerken zijn de ziektegevallen aangeleverd door ArboNed gekoppeld aan het dienstverbandenbestand van APG. Uit dit bestand zijn de kenmerken leeftijd, beroepsgroep en woonprovincie van de werknemers af te leiden. Het aantal ziektegevallen en de manjaren verzuim in het bestand zijn gewogen naar beroepsgroep en leeftijd op basis van de verhouding tussen de steekproef en populatie.

Voor de beschrijving naar bedrijfskenmerken zijn de grootte van de bedrijven, het bedrijfstype en de gewerkte manjaren per bedrijf ontleend aan de jaarlijkse bedrijveninformatie die wederom op APG informatie is gebaseerd. De gegevens worden uitgesplitst naar UTA-personeel en bouwplaatspersoneel, type bedrijf, hoofdgroep en grootteklasse. Een aantal indelingen van de bedrijven is minder gedetailleerd: de grootteklasse kleiner dan vijf manjaren en de klasse zes tot en met tien manjaren zijn samengevoegd. Verder is in de sectorindeling de categorie b&u gesplitst in b&u (de hoofdaannemingsbedrijven in nieuwbouw en onderhoud) en afbouw bedrijven.

Gevolgen van de registratie van loondoorbetaling in het tweede ziektejaar

Op 1 januari 2004 is de wet Verlenging Loondoorbetaling bij Ziekte van kracht geworden. Werknemers die vóór 1 januari 2004 ziek zijn geworden werden na een ziekteperiode van één jaar gekeurd om de mate van arbeidsongeschiktheid te bepalen. Bij gebleken blijvende arbeidsongeschiktheid kon de betrokkene vervolgens een beroep doen op een WAO-uitkering. Voor werknemers die op of na 1 januari 2004 ziek zijn geworden, geldt dat de werkgever óók in het tweede jaar van ziekte de werknemer moet doorbetalen. Na twee jaar kan eventueel een beroep op de WIA worden gedaan. Omdat de registratie uitgaat van afgesloten gevallen kan met ingang van verslagjaar 2006 de invloed van de wet op het verzuim worden aangegeven. In de rapportage wordt daarom voor de jaren 2014 tot en met 2023 het verzuimpercentage vermeld exclusief en inclusief het verzuim in het tweede jaar van de betrokken verzuimgevallen. Alleen de uitkomsten van het verzuimpercentage exclusief het tweede jaar van ziekte geven namelijk een betrouwbare vergelijking met de jaren vóór 2006. De cijfers inclusief het tweede jaar van ziekte geven het door de bedrijven ervaren verzuimpercentage in 2006 tot en met 2023 weer.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de ontwikkeling van het verzuimpercentage. In hoofdstuk 3 komt de meldingsfrequentie aan bod. Hoofdstuk 4 gaat in op het aantal ziektegevallen en de verzuimduur. Tot slot wordt er in hoofdstuk 5 meer aandacht besteed aan de ziektegevallen die langer

³ De volgende CAO's zijn in dit onderzoek vertegenwoordigd: de CAO bouw en infra, de CAO afbouw, de CAO bitumineuze en kunststofdakbedekking, de CAO mortel en morteltransport, de CAO UTA-personeel in bouwbedrijven en de CAO timmerindustrie.

dan één jaar duren. Alle verzuimgrootheden worden zowel naar werknemers- als bedrijfskenmerken behandeld.

Begrippen

Van de begrippen die in deze publicatie veelvuldig worden gebruikt wordt hierna een korte beschrijving gegeven.

A-groep

De uitvoerders en de werknemers in een leidinggevend of administratief beroep die vallen onder een CAO in de bouwnijverheid. In dit rapport wordt deze groep ook als UTA-personeel aangeduid.

Arbeidsbestand

Werknemers die in de waarnemingsperiode voor één of meerdere dagen bij de uitvoeringsorganisatie sociale verzekeringen bekend waren, hetzij als werkende, hetzij als werkloze.

B-groep

Bouwplaatswerknemers die vallen onder een CAO in de bouwnijverheid⁴. Ook aangeduid als bouwplaatspersoneel.

Duurgroep

Op grond van het aantal ziekte dagen kan een indeling naar de duur van de ziekte worden gemaakt. Deze indeling is 1-5, 5-10, 11-20, 21-65, 66-130, 131-195, 195-260 en meer dan 260 dagen.

Meldingsfrequentie

De verhouding tussen het aantal ziektegevallen en het aantal verzekerde manjaren. Het aantal verzekerde manjaren is de som van het aantal gewerkte manjaren en het aantal manjaren ziekte.

Verzuimpercentage

Het percentage van het aantal verzekerde manjaren dat verloren is gegaan als gevolg van ziekte.

⁴ Zie voetnoot 3.

2 Ontwikkeling ziekteverzuimpercentage

2.1 Ontwikkeling verzuimpercentage

Verzuimpercentage in het tweede post-pandemie jaar gedaald

De graadmeter voor het ziekteverzuim is het ziekteverzuimpercentage. Het ziekteverzuimpercentage wordt berekend door het aantal manjaren dat werknemers als ziek geregistreerd staan te delen door het totaal van de verzekerde manjaren. In 2023 bedroeg het ziekteverzuimpercentage in de bouw 5,0%. Wanneer het tweede jaar van ziekte ook wordt meegerekend ging het om een verzuimpercentage van 6,4%⁵ (Tabel 2.1). In 2023 is het verzuimpercentage met 0,6%-punt gedaald ten opzichte van 2022. Hiermee is het de eerste daling van het verzuimpercentage sinds het begin van de coronacrisis. De daling van het ziekteverzuim deed zich met name voor bij het bouwplaatspersoneel, terwijl het verzuim binnen het UTA-personeel nog doorsteeg in 2023.

Tabel 2.1 Ontwikkeling ziekteverzuimpercentage exclusief en inclusief tweede jaar van ziekte, 2016-2023

	Exclusief ziekte 2 ^e jaar ziekte	Inclusief ziekte 2 ^e jaar ziekte
2016	4,4	5,1
2017	4,2	4,9
2018	4,3	4,9
2019	4,4	5,1
2020	5,0	5,8
2021	5,2	6,0
2022	5,6	6,4
2023	5,0	5,8

Bron: EIB

2.2 Verzuimpercentage naar werknemerskenmerken

Structureel hoger verzuim onder oudere werknemers

Het ziekteverzuim hangt samen met leeftijd. Zo lag het verzuim inclusief het tweede jaar van ziekte onder 55-plussers in 2023 ruim driemaal hoger dan het verzuim van werknemers tussen 20 en 24 jaar (tabel 2.2). Het hogere verzuim onder oudere werknemers is grotendeels toe te schrijven aan het feit dat oudere werknemers vaker last hebben van chronische gezondheidsklachten. In 2023 is het verzuimpercentage exclusief het tweede jaar van ziekte in vrijwel alle leeftijdscategorieën gedaald ten opzichte van 2022. Dit geldt niet voor het verzuimpercentage inclusief het tweede jaar van ziekte, waar onder werknemers tussen de 25 en 35 jaar een lichte toename van het verzuim heeft plaatsgevonden ten opzichte van 2022. Dit wijst er op dat ook relatief jonge werknemers steeds vaker last krijgen van langdurige gezondheidsklachten.

⁵ Sinds 2006 is de werkgever verplicht de werknemer gedurende maximaal twee jaar door te betalen. Daarom wordt vanaf 2006 het verzuimpercentage ook in het tweede jaar bepaald.

Tabel 2.2 Ziekteverzuimpercentage naar leeftijdsklasse en beroepsgroep, 2023

	Gewerkte manjaren	Manjaren ziekte	Verzekerde manjaren	Ziekteverzuimpercentage	
				Incl. 2 ^e jaar	Excl. 2 ^e jaar
	A	B	C=A+B	100*B/C	
Leeftijd					
<20	6.673	118	6.791	1,7	1,7
20 – 24	12.488	405	12.893	3,1	3,0
25 – 29	12.598	475	13.073	3,6	3,3
30 – 34	13.899	674	14.573	4,6	4,2
35 – 44	29.668	1.497	31.165	4,8	4,3
45 – 54	32.807	1.979	34.786	5,7	5,0
≥55	34.157	3.663	37.820	9,7	7,7
Totaal	142.290	8.810	151.100	5,8	5,0
Beroepsgroep					
Timmerlieden	36.276	2.714	38.990	7,0	6,1
Metselaars	8.189	814	9.003	9,0	7,5
Minder geschoolden	12.310	1.065	13.375	8,0	6,9
Ijzervlechters	1.000	56	1.056	5,3	5,2
Straatmakers	4.046	312	4.358	7,1	5,9
Machinisten	10.953	761	11.714	6,5	5,6
Ov. bouwplaatspersoneel	7.941	731	8.672	8,4	7,2
Leidinggevenden	11.167	385	11.552	3,3	2,8
Uitvoerders	9.962	406	10.368	3,9	3,5
Werkvoorbereiders	9.729	251	9.980	2,5	2,2
Calculators	4.284	162	4.446	3,6	3,1
Kaderpersoneel	2.603	164	2.767	5,9	4,4
Overig UT	4.628	160	4.788	3,4	3,0
Administratief personeel	19.199	831	20.030	4,1	3,5
Totaal	142.290	8.810	151.100	5,8	5,0

Bron: EIB

Ziekteverzuim sterk gedaald op de bouwplaats, terwijl stijging bij UTA-personeel doorzet
Het ziekteverzuim varieert sterk tussen de type werkzaamheden die worden uitgevoerd binnen de bouw. Zo ligt het verzuim onder het bouwplaatspersoneel structureel hoger dan onder het UTA-personeel. In 2023 was het verzuimpercentage exclusief het tweede jaar van ziekte onder het bouwplaatspersoneel ongeveer anderhalfkeer zo groot als onder het UTA-personeel. In het voorgaande jaar was het verschil nog groter. Verder lag het verzuimpercentage exclusief het tweede jaar van ziekte met 7,5% het hoogst onder minder geschoolden. Inclusief het tweede jaar van ziekte lag het verzuim het hoogst onder metselaars. Ten slotte, valt op dat het verzuimpercentage binnen de UTA-beroepen het hoogst ligt onder het kaderpersoneel.

Tabel 2.3 Ziekteverzuimpercentage exclusief het tweede jaar van ziekte naar leeftijdsklasse en beroepsgroep, 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Leeftijd					
<20	2,1	3,4	2,0	2,0	1,7
20 – 24	2,4	3,1	2,6	3,4	3,0
25 – 29	2,8	3,4	3,3	3,3	3,3
30 – 34	3,0	3,1	3,6	4,3	4,2
35 – 44	3,3	4,0	4,0	4,9	4,3
45 – 54	4,8	5,0	5,5	5,8	5,0
≥55	7,1	8,2	8,5	8,8	7,7
Totaal	4,4	5,0	5,2	5,6	5,0
Beroepsgroepen bouwplaats (B-groep)					
Timmerlieden	5,1	6,1	5,9	5,9	6,1
Metselaars	5,9	7,4	7,9	6,6	7,5
Minder geschoolden	5,9	7,0	7,0	8,4	6,9
Ijzervlechters	7,0	8,1	8,0	5,1	5,2
Straatmakers	6,2	8,4	8,3	9,9	5,9
Machinisten	5,3	5,9	6,2	8,3	5,6
Overig bouwplaatspersoneel	5,8	7,0	6,2	7,5	7,2
Beroepsgroepen UTA (A-groep)					
Leidinggevenden	2,6	1,9	2,6	3,7	2,8
Uitvoerders	3,2	3,5	4,1	4,6	3,5
Werkvoorbereiders	2,3	2,2	2,9	2,2	2,2
Calculators	2,0	2,4	4,3	3,5	3,1
Kaderpersoneel	3,1	2,4	2,8	2,8	4,4
Overig UT	3,6	2,9	3,0	5,3	3,0
Administratief personeel	2,6	2,8	3,0	3,4	3,5
Totaal	4,4	5,0	5,2	5,6	5,0

Bron: EIB

Tabel 2.4 Ziekteverzuimpercentage inclusief het tweede jaar van ziekte naar leeftijdsklasse en beroepsgroep, 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Leeftijd					
<20	2,1	3,4	2,0	2,0	1,7
20 – 24	2,7	3,2	2,8	3,5	3,1
25 – 29	3,0	3,8	3,5	3,5	3,6
30 – 34	3,3	3,1	3,9	4,5	4,6
35 – 44	3,6	4,5	4,4	5,5	4,8
45 – 54	5,6	5,7	6,5	6,6	5,7
≥55	8,6	10,0	10,6	10,7	9,7
Totaal	5,1	5,8	6,0	6,4	5,8
Beroepsgroepen bouwplaats (B-groep)	6,4	7,7	7,7	8,0	6,5
Timmerlieden	5,9	7,1	7,0	6,4	7,0
Metselaars	7,0	9,0	9,3	8,0	9,0
Minder geschoolden	6,9	8,3	8,3	9,8	8,0
Ijzervlechters	7,6	9,7	9,9	6,9	5,3
Straatmakers	7,2	10,1	10,3	11,0	7,1
Machinisten	6,3	6,7	7,3	10,1	6,5
Overig bouwplaatspersoneel	6,9	7,8	7,3	9,2	8,4
Beroepsgroepen UTA (A-groep)	3,3	2,9	3,6	4,0	4,4
Leidinggevenden	2,9	2,0	3,1	4,2	3,3
Uitvoerders	3,4	4,0	4,7	5,0	3,9
Werkvoorbereiders	2,6	2,2	3,0	2,4	2,5
Calculators	2,2	3,0	4,8	3,9	3,6
Kaderpersoneel	3,2	2,4	3,5	2,8	5,9
Overig UT	4,6	3,1	3,3	5,7	3,4
Administratief personeel	3,0	3,1	3,4	3,9	4,1
Totaal	5,1	5,8	6,0	6,4	5,8

Bron: EIB

Verzuimpercentages het hoogst in Groningen en Drenthe

Het ziekteverzuim in de bouw kent ook grote regionale verschillen. Het verzuimpercentage lag in 2023 naar verhouding het hoogst in de provincies Groningen en Drenthe. Dit lijkt structureel aangezien Groningen en Drenthe ook in voorgaande jaren de lijst aanvoerden. Het verzuim was in 2023 het laagst in Flevoland. Ook de provincies Overijssel, Utrecht en Zeeland kunnen een relatief laag ziekteverzuimpercentage overleggen. Verder valt op dat dat het verzuim in de provincies Groningen, Friesland en Limburg is gestegen ten opzichte van 2022.

Tabel 2.5 Ziekteverzuimpercentage naar provincie, 2023

	Gewerkte manjaren	Manjaren ziekte	Verzekerde manjaren	Ziekteverzuimpercentage	
				Incl. 2e jaar	Excl. 2e jaar
	A	B	C=A+B	100*B/C	
Groningen	4.083	438	4.527	9,7	8,4
Friesland	7.597	457	8.053	5,7	5,2
Drenthe	4.857	495	5.358	9,2	8,4
Overijssel	16.287	810	17.091	4,7	4,0
Flevoland	2.341	100	2.440	4,1	3,7
Gelderland	20.562	1.202	21.762	5,5	4,9
Utrecht	9.552	490	10.039	4,9	4,3
Noord-Holland	17.108	1.050	18.157	5,8	5,2
Zuid-Holland	24.924	1.486	26.408	5,6	5,0
Zeeland	3.904	196	4.098	4,8	4,1
Noord-Brabant	24.520	1.460	25.979	5,6	5,0
Limburg	6.555	626	7.188	8,7	7,3
Totaal	142.290	8.810	151.100	5,8	5,0

Bron: EIB

2.3 Verzuimpercentage naar bedrijfskenmerken

Verzuimpercentage het hoogst in de afbouw

In 2023 registreerden werknemers in de afbouw het hoogste verzuim in vergelijking tot andere bouwsectoren. Op de bouwplaats registreerden werknemers in de gww echter het hoogste verzuim over beide verzuimgrootheden, terwijl binnen het UTA personeel werknemers in de gww het laagste verzuimpercentage noteerden.

Verder valt op dat het verzuimpercentage in 2023 het hoogst lag bij de onderhoudsbedrijven. Het verzuim onder onderhoudsbedrijven groeide tevens het sterkst ten opzichte van 2022 in vergelijking tot alle andere type bouwbedrijven. Ook het verzuim binnen het voeg- en metselwerk maakte een opvallende groei door. De grootste afname van het verzuim deed zich voor in de gww. De daling vond plaats binnen alle verschillende deeltakken van de gww-sector. De daling binnen de gww komt met name voort uit het lager ziekteverzuim onder het UTA-personeel.

Tabel 2.6 Ziekteverzuimpercentage naar sector¹ (totaal en A- en B-groep), 2023

	Gewerkte manjaren	Manjaren ziekte	Verzekerde manjaren	Ziekteverzuimpercentage	
				Incl. 2e jaar	Excl. 2e jaar
A- en B-groep					
B&U	50.385	3.087	53.472	5,8	4,9
Gww	30.863	1.621	32.484	5,0	4,4
Afbouw	39.054	2.650	41.704	6,4	5,5
Overig	22.035	1.504	23.539	6,4	5,1
Totaal	142.377	8.862	151.199	5,8	5,0
A-groep					
B&U	24.381	1.245	25.625	4,9	4,0
Gww	14.675	402	15.077	2,7	2,5
Afbouw	11.373	566	11.939	4,7	4,3
Overig	7.556	576	8.132	7,1	5,0
Totaal	57.984	2.788	60.773	4,4	3,8
B-groep					
B&U	26.062	1.785	27.847	6,8	6,1
Gww	16.312	1.096	17.407	9,7	8,2
Afbouw	27.717	2.048	29.765	8,3	7,1
Overig	14.449	958	15.407	7,8	6,5
Totaal	84.539	5.887	90.426	6,5	5,6

¹ Schema 2 in de bijlage beschrijft de onderverdeling van bedrijfstypen over de sectoren

Bron: EIB

Tabel 2.7 Ziekteverzuimpercentage naar type bedrijf (totaal A- en B-groep), 2023

		Incl. 2 ^e jaar	Excl. 2 ^e jaar
A1	Nieuwbouw	4,6	4,0
A3	Nieuwbouw/gww	**	**
B0	Nieuwbouw/onderhoud	6,4	5,3
C1/2	Onderhoud	7,2	6,1
D0	Timmerwerk	5,8	5,1
E1/2	Metsel-/voegwerk	6,7	6,0
F0	Vlechtwerk	**	**
G1/5	Afwerkbedrijven	**	**
H1/2	Dakwerk	6,6	5,8
J1	Gww	5,3	4,9
J2	Gww+divers	5,1	4,6
J3	Straatwerk	4,9	4,0
J6	Kabel-/buizenwerk	0,9	0,8
Jrest	Overig gww	6,8	6,0
Anders		6,5	5,1
Totaal		5,8	5,0

** Niet voldoende waarnemingen

Bron: EIB

Tabel 2.8 Ziekteverzuimpercentage naar type bedrijf naar A- en B-groep, 2023

		Incl. 2 ^e jaar	Excl. 2 ^e jaar
A-groep			
A1	Nieuwbouw	4,2	3,5
A3	Nieuwbouw/gww	**	**
B0	Nieuwbouw/onderhoud	5,6	4,3
C1/2	Onderhoud	6,1	5,3
D0	Timmerwerk	5,5	5,0
E1/2	Metsel-/voegwerk	7,1	7,1
F0	Vlechtwerk	**	**
G1/5	Afwerkbedrijven	**	**
H1/2	Dakwerk	2,7	2,7
J1	Gww	4,3	3,8
J2	Gww+divers	2,8	2,7
J3	Straatwerk	1,8	1,8
J6	Kabel-/buizenwerk	0,3	0,3
Jrest	Overig gww	3,1	3,0
Anders		5,3	3,8
Totaal		4,4	3,8
B-groep			
A1	Nieuwbouw	4,9	4,4
A3	Nieuwbouw/gww	**	**
B0	Nieuwbouw/onderhoud	6,8	5,8
C1/2	Onderhoud	7,9	6,5
D0	Timmerwerk	5,9	5,1
E1/2	Metsel-/voegwerk	6,6	5,7
F0	Vlechtwerk	**	**
G1/5	Afwerkbedrijven	8,6	7,2
H1/2	Dakwerk	7,5	6,6
J1	Gww	5,8	5,4
J2	Gww+divers	6,5	5,7
J3	Straatwerk	6,9	5,4
J6	Kabel-/buizenwerk	1,6	1,4
Jrest	Overig gww	8,2	7,2
Anders		7,0	5,7
Totaal		6,5	5,6

** Niet voldoende waarnemingen

Bron: EIB

Kleine bedrijven kennen structureel hoger verzuim dan grote bedrijven

Het verzuim onder kleine bedrijven (tot 10 manjaren) ligt al jaren aanzienlijk hoger dan bij grotere bedrijven. Ook in 2023 lag het ziekteverzuimpercentage bij kleinste bedrijven (tot 10 manjaren) bijna driemaal hoger dan bij de grootste bedrijven (vanaf 100 manjaren). Dit grote verschil kan verklaard worden door het feit dat grote bouwbedrijven naar verhouding meer UTA-personeel in dienst hebben dan kleine bedrijven. Ten opzichte van 2022 daalde het verzuim het sterkst bij de kleinste bedrijven (tot 10 manjaren). Ook bij bedrijven met 21 tot 50 manjaren daalde het verzuim relatief sterk. In de andere grootteklassen daalde het verzuim inclusief het tweede jaar van ziekte met ongeveer 0,5%/0,6%-punt.

Tabel 2.9 Ziekteverzuimpercentage naar grootteklasse¹ (totaal en A- en B-groep), 2023

	Gewerkte manjaren	Manjaren ziekte	Verzekerde manjaren	Ziekteverzuimpercentage	
				Incl. 2e jaar	Excl. 2e jaar
A- en B-groep					
≤10	28.557	2.868	31.425	9,1	7,5
11-20	21.395	1.295	22.690	5,7	5,0
21-50	32.091	1.673	33.764	5,0	4,3
51-100	22.607	1.016	23.623	4,3	3,8
>100	38.382	1.315	39.697	3,3	3,1
Totaal	143.031	8.167	151.199	5,8	5,0
A-groep					
≤10	6.848	546	7.393	7,4	5,2
11-20	6.740	222	6.962	3,2	2,8
21-50	12.289	532	12.821	4,1	3,2
51-100	10.282	513	10.795	4,8	3,6
>100	22.111	691	22.802	3,0	2,5
Totaal	58.269	2.504	60.773	4,4	3,2
B-groep					
≤10	21.841	2.321	24.162	9,6	7,9
11-20	14.889	1.061	15.950	6,7	5,7
21-50	19.664	1.129	20.793	5,4	4,7
51-100	12.188	504	12.692	4,0	3,7
>100	15.258	595	15.853	3,8	3,5
Totaal	83.840	5.610	89.450	6,5	5,6

¹ Schema 2 in de bijlage beschrijft de onderverdeling van bedrijfstypen over de sectoren

Bron: EIB

2.4 Vergelijking bouw en andere bedrijfssectoren

De cijfers in dit rapport hebben tot nu toe alleen betrekking op een deel van de cao's⁶ in de bouwnijverheid. Om de ontwikkeling van het verzuim in te kunnen schatten is een vergelijking met het verzuim in het totale bedrijfsleven nuttig. Hiervoor staan de ziekteverzuimgegevens van het CBS ter beschikking. Het CBS rapporteert per kwartaal over het verzuimpercentage in een groot aantal sectoren, waaronder de bouw. In tabel 2.10 is de ontwikkeling van het ziekteverzuimpercentage voor het totale bedrijfsleven en enkele grotere sectoren opgenomen. Bovendien worden de cijfers voor de bouw(nijverheid) vermeld, zowel volgens opgave van het CBS als van het EIB.

⁶ Zie voetnoot 3.

Wanneer het ziekteverzuim van de bouw wordt vergeleken met dat in andere sectoren, dan blijkt dit volgens het CBS dicht bij het niveau van het totale bedrijfsleven te liggen. Bij vergelijking van het ziekteverzuim volgens het CBS en het EIB blijken incidenteel aanzienlijke verschillen te bestaan. Hierbij moeten de volgende punten bedacht worden:

- In de cijfers van het CBS is de hele bedrijfstak bouwnijverheid opgenomen, dus inclusief bouwinstallatie.
- Het EIB en CBS verschillen in methodiek, het EIB baseert zich op door ArboNed geleverde data over gemelde ziektegevallen, terwijl het CBS enquêtes onder werkgevers houdt.

De ziekteverzuim cijfers van het CBS voor de bouwnijverheid zijn over het algemeen lager dan die van het EIB. Wel bewegen de cijfers consistent in dezelfde richting. De absolute veranderingen die het CBS en EIB op jaarbasis berekenen ontlopen elkaar weinig.

Tabel 2.10 Ziekteverzuimpercentage in het particuliere bedrijfsleven (SBI2008), 2019-2022

	2019	2020	2021	2022	2023
Totaal bedrijfsleven	4,4	4,7	4,9	5,6	5,3
Industrie	5,4	6,0	5,9	6,5	6,1
Financiële dienstverlening	2,7	2,7	2,8	3,2	3,3
Openbaar bestuur en overheidsdiensten	5,5	5,1	5,2	6,1	6,0
Bouwnijverheid CBS	4,0	4,6	4,9	5,3	4,8
Bouwnijverheid EIB (inclusief 2 ^e jaar ziekte)	5,1	5,8	6,0	6,4	5,8

Bron: EIB, CBS

3 Meldingsfrequentie

3.1 Ontwikkeling meldingsfrequentie

Meldingsfrequentie daalde in 2023 vanaf historisch hoog niveau

De meldingsfrequentie omvat het aantal ziektegevallen per verzekerd manjaar. In 2022 bereikte de meldingsfrequentie een historisch hoog niveau, waarna het aantal ziektegevallen in 2023 weer sterk daalde. De meldingsfrequentie blijft in 2023 echter wel ruim boven het langjarig gemiddelde van 4,0. In vergelijking met 2022, daalde de meldingsfrequentie met name sterk op de bouwplaats, terwijl de meldingsfrequentie onder het UTA-personeel stabiliseerde. Op de bouwplaats nam de meldingsfrequentie specifiek af van 0,705 in 2022 naar 0,508 in 2023.

3.2 Meldingsfrequentie naar werknemerskenmerken

In alle leeftijdsgroepen minder ziekmeldingen

In 2022 lag de meldingsfrequentie binnen alle leeftijdsgroepen op een hoog niveau. In 2023 nam het aantal ziektegevallen per verzekerd manjaar in elke leeftijdsgroep echter weer af. Het valt op dat de meldingsfrequentie binnen de groep 50-plussers niet hoger lag dan de meldingsfrequentie in andere leeftijdscategorieën. Sterker nog, het hoogste aantal ziekmeldingen werd in 2023 geregistreerd bij werknemers tussen de 20 en 30 jaar.

Straatmakers melden zich het vaakst ziek

De meldingsfrequentie verschilt sterk tussen de verschillende beroepen in de bouw. Gemiddeld genomen is de meldingsfrequentie hoger onder het bouwplaatspersoneel dan onder het UTA-personeel. Straatmakers melden zich het vaakst ziek met een gemiddelde meldingsfrequentie van 0,626. Ook bij timmerlieden en minder geschoolden werd een relatief hoog aantal ziekmeldingen genoteerd. Verder valt op dat de meldingsfrequentie binnen het kaderpersoneel relatief hoog uitvalt in 2023. Dit is tevens de enige beroepsgroep binnen de bouw waarbij het aantal ziektegevallen per verzekerd manjaar is toegenomen ten opzichte van 2022.

Meldingsfrequentie stijgt het hardst in Zuid-Holland en Drenthe

De meldingsfrequentie kent tevens grote regionale verschillen. In Zuid-Holland werd in 2023 de hoogste meldingsfrequentie genoteerd. Ook in Flevoland en Noord-Brabant was de meldingsfrequentie nog relatief hoog ten opzichte van de andere provincies. In 2023 daalde het aantal ziektegevallen per verzekerd manjaar, met uitzondering van Noord-Brabant, in elke provincie ten opzichte van 2022. De meldingsfrequentie daalde het sterkst in Zuid-Holland, gevolgd door Noord-Holland en Utrecht.

3.3 Meldingsfrequentie naar bedrijfskenmerken

Hoogste meldingsfrequentie bij de b&u

Werknemers van bouwbedrijven die actief zijn in de b&u melden zich in 2023 het vaakst ziek. Daarnaast is de meldingsfrequentie binnen alle verschillende bedrijfssectoren gedaald ten opzichte van 2022. Met name binnen de gww is de meldingsfrequentie onder werknemers sterk gedaald van 0,808 in 2022 naar 0,522 in 2023. Ook binnen de verschillende bedrijfstakken is de meldingsfrequentie in bijna alle gevallen gedaald ten opzichte van 2022. Alleen bij het metselen voegwerk en het onderhoud werd een stijging van het aantal ziekmeldingen genoteerd. De stijging binnen deze bedrijfstakken deed zich voor bij zowel het bouwplaats- als het UTA-personeel. Wel is het goed om aan te geven dat categorieën zoals nieuwbouw/gww, vlechtwerk, afwerkbedrijven en kabel-/buizenwerk in 2022 een te laag aantal waarnemingen hadden om te kunnen worden meegenomen. Hierdoor is een vergelijking van die bedrijfstakken tussen 2023 en 2022 niet mogelijk.

Tabel 3.1 Meldingsfrequentie naar leeftijdsklasse, beroepsgroep en provincie, 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Leeftijd					
<20	0,384	0,500	0,405	0,417	0,385
20 – 24	0,402	0,488	0,460	0,602	0,549
25 – 29	0,451	0,455	0,455	0,599	0,571
30 – 34	0,426	0,464	0,484	0,720	0,528
35 – 44	0,417	0,475	0,472	0,667	0,519
45 – 54	0,397	0,424	0,435	0,617	0,475
≥55	0,438	0,505	0,462	0,613	0,502
Totaal	0,419	0,469	0,457	0,625	0,507
Beroepsgroep					
Timmerlieden	0,480	0,571	0,544	0,620	0,573
Metselaars	0,504	0,568	0,559	0,612	0,564
Minder geschoolden	0,487	0,591	0,516	0,812	0,595
Ijzervlechters	0,396	0,472	0,653	0,706	0,525
Straatmakers	0,441	0,600	0,645	0,957	0,626
Machinisten	0,449	0,510	0,486	0,883	0,562
Overig bouwplaatspersoneel	0,481	0,610	0,518	0,733	0,560
Leidinggevendenden	0,306	0,286	0,282	0,488	0,355
Uitvoerders	0,300	0,329	0,388	0,509	0,411
Werkvoorbereiders	0,339	0,314	0,356	0,473	0,459
Calculators	0,365	0,285	0,339	0,491	0,403
Kaderpersoneel	0,376	0,362	0,425	0,559	0,621
Overig UT	0,456	0,399	0,430	0,727	0,479
Administratief personeel	0,313	0,310	0,299	0,452	0,384
Totaal	0,419	0,469	0,457	0,625	0,507
Provincie					
Groningen	0,284	0,381	0,352	0,527	0,483
Friesland	0,402	0,377	0,445	0,547	0,510
Drenthe	0,250	0,192	0,284	0,481	0,411
Overijssel	0,363	0,397	0,346	0,501	0,398
Flevoland	0,556	0,653	0,685	0,692	0,572
Gelderland	0,377	0,396	0,396	0,585	0,445
Utrecht	0,405	0,463	0,463	0,598	0,452
Noord-Holland	0,427	0,627	0,594	0,734	0,542
Zuid-Holland	0,480	0,594	0,589	0,832	0,598
Zeeland	0,414	0,466	0,311	0,449	0,347
Noord-Brabant	0,468	0,434	0,383	0,548	0,548
Limburg	0,428	0,403	0,516	0,627	0,558
Totaal	0,419	0,469	0,457	0,625	0,507

Bron: EIB

Meeste ziekmeldingen bij bedrijven tussen de 51 en 100 manjaren

De geregistreerde meldingsfrequentie loopt over het algemeen op naar bedrijfsgrootte. In 2023 waren de kleinste bedrijven (tot 10 manjaren) en grootste bedrijven (vanaf 100 manjaren) echter een uitzondering op deze regel. De meldingsfrequentie onder de kleinste bedrijven viel met 0,459 hoger uit dan het aantal ziekmeldingen bij bedrijven met tussen de 11 en 20 manjaren. Daarnaast viel de meldingsfrequentie bij de grootste bedrijven (vanaf 100 manjaren) lager uit dan het aantal ziekmeldingen bij bedrijven met tussen de 21 en 100 manjaren. Tot slot is de meldingsfrequentie bij bedrijven uit elke grootteklasse gedaald ten opzichte van 2022.

Tabel 3.2 Meldingsfrequentie naar sector¹, type bedrijf en grootteklasse (A- en B-groep en totaal), 2023

	A-groep	B-groep	Totaal
Sector			
B&U	0,549	0,520	0,532
Gww	0,442	0,567	0,522
Afbouw	0,426	0,482	0,468
Overig	0,348	0,356	0,355
Totaal	0,499	0,508	0,505
Type bedrijf			
A1 Nieuwbouw	0,543	0,540	0,541
A3 Nieuwbouw/gww	**	**	**
B0 Nieuwbouw/onderhoud	0,469	0,423	0,439
C1/2 Onderhoud	0,637	0,564	0,591
D0 Timmerwerk	0,478	0,497	0,491
E1/2 Metsel-/voegwerk	0,341	0,485	0,458
F0 Vlechtwerk	**	**	**
G1/5 Afwerkbedrijven	**	**	**
H1/2 Dakwerk	0,173	0,459	0,401
J1 Gww	0,667	0,605	0,625
J2 Gww+divers	0,508	0,617	0,576
J3 Straatwerk	0,178	0,368	0,292
J6 Kabel-/buizenwerk	**	**	**
Jrest Overig gww	**	**	**
Anders	0,473	0,462	0,465
Totaal	0,499	0,508	0,505
Grootteklasse			
≤10	0,351	0,488	0,459
11-20	0,356	0,469	0,438
21-50	0,537	0,538	0,538
51-100	0,616	0,524	0,563
>100	0,515	0,539	0,525
Totaal	0,499	0,508	0,505

¹ Schema 2 in de bijlage beschrijft de onderverdeling van bedrijfstypen over de sectoren

** Niet voldoende waarnemingen

Bron: EIB

4 Verzuimduur en aantal ziektegevallen

4.1 Ontwikkeling verzuimduur en aantal ziektegevallen

Verzuimduur is in 2023 weer gestegen

Na een historisch lage verzuimduur in 2022, is de verzuimduur in 2023 weer licht gestegen. De verzuimduur ligt echter nog steeds onder de langjarig gemiddelde verzuimduur voor gevallen en patiënten. Daarnaast is het gemiddeld aantal ziektegevallen per patiënt weer gedaald ten opzichte van 2022. Dit houdt in dat werknemers in de bouw zich relatief minder vaak ziek melden, terwijl de duur van ziekte per geval en patiënt is gestegen.

Tabel 4.1 Gemiddeld aantal ziektegevallen per patiënt en gemiddelde verzuimduur (dagen) naar leeftijdsklasse en beroepsgroep, 2017-2023

	Gemiddeld aantal patiënten per manjaar	Gemiddeld aantal gevallen per patiënt	Gemiddelde verzuimduur per geval	Gemiddelde verzuimduur per patiënt
2017	0,27	1,43	28,1	40,1
2018	0,29	1,44	26,7	38,5
2019	0,29	1,46	27,2	39,8
2020	0,32	1,45	27,8	40,4
2021	0,32	1,42	29,4	41,7
2022	0,39	1,58	23,4	36,9
2023	0,33	1,51	25,7	38,9

Bron: EIB

4.2 Verzuimduur naar kenmerken werknemers

Verzuimduur hangt sterk samen met chronische gezondheidsklachten

De verzuimduur hangt structureel samen met leeftijd. Dit komt doordat oudere werknemers relatief vaak last hebben van chronische gezondheidsklachten. In 2023 is de gemiddelde verzuimduur per geval en patiënt onder 55-plussers respectievelijk ruim twee- en drieënhalfmaal zo groot als onder werknemers van onder de 24 jaar. Hiermee is de verhouding tussen de verzuimduur van oudere en jongere werknemers fors toegenomen ten opzichte van het voorgaande jaar. Dit komt met name doordat de verzuimduur onder jongere werknemers substantieel is gedaald ten opzichte van 2023.

Sterke stijging van verzuimduur per patiënt bij kader- en administratief personeel

De gemiddelde verzuimduur en het aantal patiënten ligt bij het bouwplaatspersoneel structureel hoger dan bij het UTA-personeel. Ten opzichte van 2022 is de verzuimduur en het aantal patiënten echter wel aanzienlijk gestegen onder het UTA-personeel. In 2023 was de gemiddelde verzuimduur per patiënt onder het kaderpersoneel 42,3, terwijl dit in 2022 nog 22,0 was. Bovendien steeg de verzuimduur per geval onder het kaderpersoneel van 13,2 in 2022 naar 18,0 in 2023. Ook onder het administratief personeel in de bouw is een dergelijke stijging van de verzuimduur waarneembaar. Bij het bouwplaatspersoneel steeg de verzuimduur in mindere mate. De gemiddelde verzuimduur per geval lag verder het hoogst bij metselaars, terwijl de gemiddelde verzuimduur per patiënt het hoogst uitviel bij minder geschoolden.

Tabel 4.2 Gemiddeld aantal ziektegevallen per patiënt en gemiddelde verzuimduur (dagen) naar leeftijdsklasse en beroepsgroep, 2023

	Gemiddeld aantal patiënten per manjaar	Gemiddeld aantal gevallen per patiënt	Gemiddelde verzuimduur per geval	Gemiddelde verzuimduur per patiënt
Leeftijd				
<20	0,18	2,17	11,8	25,5
20 – 24	0,34	1,63	14,0	22,9
25 – 29	0,33	1,71	15,3	26,1
30 – 34	0,32	1,64	20,7	33,9
35 – 44	0,33	1,56	21,5	33,5
45 – 54	0,33	1,43	27,5	39,3
≥55	0,37	1,36	40,1	54,5
Totaal	0,33	1,51	25,7	38,9
Beroepsgroep				
Timmerlieden	0,44	1,31	27,5	36,0
Metselaars	0,44	1,29	34,6	44,7
Minder geschoolden	0,37	1,61	30,0	48,3
Ijzervlechters	0,38	1,36	25,8	35,2
Straatmakers	0,45	1,40	24,7	34,5
Machinisten	0,32	1,73	25,8	44,6
Ov. bouwplaatspersoneel	0,43	1,29	33,2	42,8
Leidinggevenden	0,18	1,96	20,8	40,7
Uitvoerders	0,31	1,31	22,2	29,1
Werkvoorbereiders	0,27	1,69	12,5	21,2
Calculators	0,24	1,70	20,0	34,1
Kaderpersoneel	0,27	2,30	18,4	42,3
Overig UT	0,17	2,83	16,1	45,7
Administratief personeel	0,20	1,93	24,0	46,3
Totaal	0,33	1,51	25,7	38,9

Bron: EIB

Meer dan de helft van de ziektegevallen duurt vijf dagen of minder

In 2023 duurde 64% van de verzuimgevallen hooguit vijf werkdagen. Dit is een vergelijkbaar aandeel als in 2022, toen het 63% van de verzuimgevallen betrof. Ook het aandeel langdurig zieken (meer dan 260 dagen) binnen de verschillende leeftijdscategorieën is vrijwel gelijk gebleven ten opzichte van 2022. Verder valt op dat het kortdurend ziekteverzuim (minder dan 5 dagen) een groter aandeel beslaat bij het UTA-personeel dan bij het bouwplaatspersoneel. Het kaderpersoneel heeft hierbij met 85% het hoogste aandeel kortdurende ziektegevallen. Verschillende bouwplaatsberoepen zoals metselaars en straatmakers hebben in 2023 vaak te maken met langer durend verzuim. Onder metselaars en ijzervlechter werd ten slotte het hoogste aandeel langdurig zieken geregistreerd.

Tabel 4.3 Procentuele verdeling van het aantal afgesloten ziektegevallen naar leeftijdscategorie, beroepsgroep en duur in dagen, 2023

	>0 -5	>5 -10	>10 -20	>20 -65	>65 -130	>130 -195	>195 -260	>260	Totaal
Leeftijd									
<20	73	10	5	7	3	1	0	0	100
20 – 24	74	9	5	6	3	1	1	1	100
25 – 29	77	6	5	6	4	1	1	1	100
30 – 34	73	9	4	5	3	3	2	2	100
35 – 44	70	9	4	8	4	2	1	2	100
45 – 54	60	12	7	9	6	3	2	3	100
≥55	51	13	8	11	6	3	3	6	100
Totaal	64	10	6	8	4	2	2	3	100
Beroepsgroep									
Timmerlieden	61	11	6	9	5	2	2	3	100
Metselaars	53	13	7	13	6	2	2	5	100
Minder geschoolden	56	13	7	11	5	2	2	3	100
Ijzervlechters	60	7	15	5	7	2	0	5	100
Straatmakers	58	15	9	8	4	3	2	2	100
Machinisten	61	12	7	9	5	3	1	2	100
Ov. bouwplaatspersoneel	57	12	7	10	5	3	2	4	100
Leidinggevenden	76	8	3	4	4	1	1	3	100
Uitvoerders	71	9	4	8	2	3	2	2	100
Werkvoorbereiders	82	7	3	4	2	1	0	1	100
Calculators	74	8	5	4	2	2	2	3	100
Kaderpersoneel	85	5	2	3	0	0	2	3	100
Overig UT	76	5	6	7	2	1	2	1	100
Administratief personeel	72	8	4	5	3	3	1	3	100
Totaal	65	10	6	8	4	2	2	3	100

Bron: EIB

5 Verzuim langer dan één jaar

5.1 Ontwikkeling verzuim langer dan één jaar

Het aandeel ziektegevallen van één jaar of langer is licht gedaald

Het aantal ziektegevallen dat langer ziek is dan één jaar, uitgedrukt als percentage van de verzekerde manjaren, is in vergelijking met 2022 licht gedaald. Het aandeel ligt nog wel boven het langjarig gemiddelde. In 2012 lag het percentage op een relatief hoog niveau (1,6%), waarna het langdurig verzuim sinds 2013 weer afnam. Vanaf het begin van de coronacrisis in 2020 liep het percentage weer op.

Tabel 5.1 Percentage ziektegevallen van één jaar of langer naar leeftijd en beroepsgroep, 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Leeftijd					
<20	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
20 – 24	0,4	0,2	0,2	0,2	0,5
25 – 29	0,3	0,7	0,3	0,3	0,5
30 – 34	0,6	**	0,8	0,5	0,9
35 – 44	0,6	0,9	0,8	1,0	1,0
45 – 54	1,4	1,2	1,7	1,6	1,2
≥55	2,3	2,8	3,4	3,3	3,0
Totaal	1,1	1,2	1,5	1,5	1,4
Beroepsgroep					
Timmerlieden	1,3	1,7	1,7	1,3	1,5
Metselaars	1,7	2,5	2,0	2,3	2,7
Minder geschoolden	1,5	1,8	2,4	2,6	1,9
Ijzervlechters	1,1	2,4	2,7	1,8	2,4
Straatmakers	1,4	2,7	2,5	2,1	1,2
Machinisten	1,4	1,1	2,0	2,9	1,2
Ov. bouwplaatspersoneel	1,7	1,5	1,8	2,7	2,2
Leidinggevenden	0,8	0,2	1,1	1,0	1,0
Uitvoerders	0,6	0,7	1,2	0,9	0,8
Werkvoorbereiders	0,5	0,1	0,4	0,6	0,6
Calculators	0,6	0,6	1,3	1,2	1,0
Kaderpersoneel	0,4	0,0	1,0	0,0	2,0
Overig UT	1,8	0,3	0,6	0,7	0,4
Administratief personeel	0,5	0,7	0,6	0,8	1,1
Totaal	1,1	1,2	1,5	1,5	1,4

** Niet voldoende waarnemingen

Bron: EIB

5.2 Langdurig verzuim naar werknemerskenmerken

Langdurig ziekteverzuim sterk geconcentreerd bij 55-plussers

Het langdurig verzuim hangt, zoals eerder beschreven, sterk samen met leeftijd. Het aandeel langdurig zieken is ruim driemaal hoger onder 55-plussers dan onder werknemers tussen de 35 en 44 jaar. Het aandeel langdurige ziektegevallen onder 55-plussers is wel met 0,3%-punt gedaald ten opzichte van 2022. Het aantal langdurige gevallen onder werknemers tussen de 20 en 24 jaar is daarentegen met 0,3%-punt gestegen. Langdurig ziekteverzuim komt hiermee aanzienlijk vaker voor onder jonge werknemers.

Langdurig verzuim sterk toegenomen onder kader- en administratief personeel

In 2023 nam het langdurig verzuim onder UTA-personeel toe ten opzichte van 2022. Ondanks dat het langdurig verzuim op de bouwplaats structureel hoger ligt dan bij het UTA-personeel, convergeert het langdurig verzuim onder het UTA-personeel wel steeds meer naar het niveau van de bouwplaats toe. Vooral onder het kaderpersoneel en administratief personeel is het aantal langdurige ziektegevallen substantieel toegenomen. Bij het kaderpersoneel steeg het aandeel zelfs van 0% naar 2%. Verder hebben metselaars het hoogste aandeel langdurig zieken, gevolg door ijzervlechter en het overig bouwplaatspersoneel.

5.3 Langdurig verzuim naar bedrijfskenmerken

Kleine bedrijven kennen relatief veel langdurig verzuim

Het langdurig verzuim binnen kleine bedrijven ligt structureel hoger dan onder grote bedrijven. In 2023 hadden de grootste bedrijven (meer dan 100 manjaren) zesmaal minder langdurige ziektegevallen in relatie tot het aantal verzekerde manjaren dan de kleinste bedrijven (minder dan 10 manjaren). Bij de grotere bedrijven (meer dan 50 manjaren) ligt het langdurig verzuim in 2023 zelfs hoger onder het UTA-personeel dan onder het bouwplaatspersoneel. Het relatief lage langdurig verzuim onder het bouwplaatspersoneel bij grote bedrijven hangt mogelijk samen met de strakke veiligheidsprocedures die deze bedrijven volgen op de bouwplaats.

Verder heeft de gww het kleinste aandeel gevallen dat één jaar of langer ziek is. Het percentage nam in de gww met 0,8%-punt af ten opzichte van het voorgaande jaar. In de b&u en de overige bouw vond daarentegen een stijging van het langdurig verzuim plaats ten opzichte van 2022. Bij onderhoudsbedrijven was het langdurig verzuim in 2023 het hoogst van alle bouwbedrijven.

Tabel 5.2 Aandeel ziektegevallen van één jaar of langer in de verzekerde manjaren naar sectoren¹, bedrijfstype en grootteklasse in procenten, 2023

	A-groep	B-groep	Totaal
Sector			
B&U	1,4	1,6	1,5
Gww	0,4	1,3	1,0
Afbouw	1,1	1,6	1,5
Overig	2,6	1,5	1,7
Totaal	1,2	1,5	1,4
Type bedrijf			
A1 Nieuwbouw	1,1	0,9	1,0
A3 Nieuwbouw/gww	**	**	**
B0 Nieuwbouw/onderhoud	2,2	1,6	1,8
C1/2 Onderhoud	1,5	2,4	2,0
D0 Timmerwerk	1,6	1,1	1,3
E1/2 Metsel-/voegwerk	0,0	1,9	1,5
F0 Vlechtwerk	**	**	**
G1/5 Afwerkbedrijven	0,5	2,2	1,8
H1/2 Dakwerk	0,0	2,0	1,6
J1 Gww	0,7	0,8	0,7
J2 Gww+divers	0,6	1,5	1,1
J3 Straatwerk	0,0	2,0	1,2
J6 Kabel-/buizenwerk	**	**	**
Jrest Overig gww	0,5	1,6	1,3
Anders	1,9	1,7	1,8
Totaal	1,2	1,5	1,4
Grootteklasse			
≤10	2,3	2,4	2,4
11-20	0,4	1,6	1,3
21-50	1,0	1,3	1,2
51-100	1,5	0,6	1,0
>100	0,8	0,4	0,7
Totaal	1,2	1,5	1,4

¹ Schema 2 in de bijlage beschrijft de onderverdeling van bedrijfstypen over de sectoren
 ** Niet voldoende waarnemingen

Bron: EIB

Bijlage

Veranderingen in de registratie van het ziekteverzuim

In de registratie op basis van de verzuimgegevens van de arbodiensten is sprake van onderregistratie. Niet alle bij een arbodienst aangesloten bedrijven zullen alle ziektegevallen doorgeven aan deze arbodienst. Over het algemeen zullen de kortdurende gevallen niet altijd gemeld worden.

Definities beroepsgroepen

In deze publicatie wordt geen indeling naar beroep gemaakt, maar vindt een aggregatie plaats naar beroepsgroep. In schema 1 is af te lezen welke beroepen tot welke beroepsgroep behoren. De ervaring heeft geleerd dat werknemers in een jaar vaak meerdere beroepen uitoefenen die tot één beroepsgroep zijn samen te voegen. Dit doet zich vooral voor bij de timmerlieden en de minder geschoolden. In het schema zijn de beroepsgroepen van timmerlieden tot en met machinisten aangevuld met een uitsplitsing van de groep overig bouwplaatspersoneel. De beroepsgroepen van leidinggevendenden tot en met administratief personeel is aangevuld met de groep overig UT, deze beroepsgroepen hebben betrekking op het UTA-personeel.

Kenmerken van bedrijven

De bedrijven worden in dit rapport zowel naar grootte als naar type en sectoren ingedeeld. De indeling naar grootte van een bedrijf geschiedt aan de hand van het aantal verlonde manjaren in 2022. Bij de categorisering naar sectoren worden de bedrijfstypen, zoals gedefinieerd in het EIB-rapport 'De bouwbedrijven in 2006', onderverdeeld naar vier sectoren: b&u, gww, afbouw b&u en de sector overig. De verdeling van bedrijfstypen naar sectoren staat weergegeven in schema 2.

Schema 1 Indeling beroepen in beroepsgroepen

Beroepsgroep	De beroepsgroep ingedeelde beroepen
Timmerlieden	Timmerlieden, betontimmerlieden en machinaal houtbewerkers
Metselaars	Metselaars, voegers, tegelzetteren en stukadoors
Minder geschoolden	Betonwerkers, opperlieden, grondwerkers, chauffeurs, slopers, waterbouwers en ongeschoolden algemeen
Ijzervlechters	Ijzervlechters en heiers
Straatmakers	Straatmakers en wegenbouwers
Machinisten	Machinisten, monteurs en lassers
Leidinggevendenden	Directeuren, bedrijfsleiders, project-/rayonleiders, hoofduitvoerders
Uitvoerders	Uitvoerders
Werkvoorbereiders	Werkvoorbereiders
Calculators	Calculators
Kaderpersoneel	Bouwkundigen/ingenieurs, tekenaars, technisch medewerkers bedrijfsbureau, kwaliteitscontroleurs
Adm. personeel	Administratief personeel
Overig en onbekend	

Bron: EIB

Schema 2 Indeling bedrijfstypen in sectoren

Sectoren	Hieronder vallen de typen uit 'De bouwbedrijven in 2006'
B&U	A1 Nieuwbouw A2 Nieuwbouw + divers A3 Nieuwbouw + gww A4 Kassenbouw A5 Steigerbouw A6 Projectontwikkeling B0 Nieuwbouw + onderhoud C1 Onderhoud C2 Onderhoud + divers
Gww	J1 Gww J2 Gww + divers J3 Straatwerk J4 Grondwerk J5 Grondboring J6 Kabel-/buizenwerk J7 Droog baggerwerk J9 Betonwerk J0 Verhuur materieel
Afbouw	D0 Timmerwerk E1 Metselwerk E2 Voegwerk F0 Vlechtwerk G1 Tegelzetwerk G2 Stukadoorswerk G3 Vloerlegwerk G4 Overig afwerking H1 Dakwerk
Overig	H2 Dakwerk bitumineus K0 Winbedrijf L0 Heiwerk M0 Sloopwerk N0 Natuursteenwerk O0 Betonmortelcentrum P0 Beheer Q0 Gevarieerd R0 Niet bouwbedrijf T0 Onbekend

Bron: EIB

Koninginneweg 20
1075 CX Amsterdam
t (020) 205 16 00
eib@eib.nl
www.eib.nl

